

Advies voorstel van rijkswet tot aanpassing van de Wet militaire strafrechtspraak, de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof, de Paspoortwet, de Rijksoctrooiwet 1995 en de Rijkswet cassatierechtspraak in uitleveringszaken voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten in verband met gewijzigde regelgeving

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Brief aan minister van Veiligheid en Justitie

drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum:
E-mail: voorlichting@rechtspraak.nl

Inhoud van brief

Geachte heer Blok,

Bij brief van 21 februari 2017 met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het voorstel van rijkswet tot aanpassing van de Wet militaire strafrechtspraak, de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof, de Paspoortwet, de Rijksoctrooiwet 1995 en de Rijkswet cassatierechtspraak in uitleveringszaken voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten in verband met gewijzigde regelgeving (het 'Wetsvoorstel').

Het Wetsvoorstel

Het Wetsvoorstel omvat de veelal wetstechnische aanpassing van voornoemde wetten aan wijzigingen in de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, het Wetboek van Strafvordering en de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

Het Wetsvoorstel geeft aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen van hoofdzakelijk wetstechnische aard. De Raad heeft begrepen dat de strekking van deze opmerkingen reeds onderlangs aan ambtenaren van uw departement is overgebracht. Omwille van de transparantie in het wetgevingsproces zijn deze opmerkingen tevens opgenomen in een bijlage die bij dit advies is gevoegd.

Gevolgen voor werklast en organisatie

Het Wetsvoorstel leidt niet tot noemenswaardige gevolgen voor de werklast en organisatie van de Rechtspraak.

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. C.H.W.M. Sterk, lid Raad voor de rechtspraak

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Bijlage: Wetstechnisch commentaar

- In het voorgestelde artikel 23 van de Wet militaire strafrechtspraak (WMS) wordt voorgesteld om de officier-raadsman “in opdracht van het openbaar ministerie door het bestuur van de raad voor rechtsbijstand” aan te wijzen. De Raad vraagt zich af waarom dit op deze wijze is geformuleerd. De bemoeienis met raadslieden door de raad voor de rechtsbijstand heeft in het algemeen immers veelal betrekking op de financiering van de rechtsbijstand, waarvan in het kader van de officier-raadsman geen sprake is. Bovendien is de praktijk doorgaans dat een verdachte zelf een officier-raadsman meebrengt naar de zitting, meestal onaangekondigd, en dat de militaire (politie)rechter de officier-raadsman gelegenheid geeft om ter verdediging aan te voeren wat nodig is (zij het meestal met uitzondering van juridische verweren), zónder dat daarvoor een officiële ‘ambtshalve last’ wordt gegeven. Het risico dat door deze wetwijziging zou kunnen ontstaan is, dat de nu nog eenvoudige militaire politierechterprocedure onnodig wordt gecompliceerd. De Raad geeft u in overweging om het betreffende artikel in dit licht te herbezien.
- In een aantal artikelen wordt voorgesteld om te verwijzen naar artikelen uit het ontwerp-wetboek van strafvordering (te herkennen aan aanduidingen als 6:1:16 etc.). De Raad wijst erop dat die ontwerp-artikelen nog niet van kracht zijn, en vraagt zich dan ook af of deze verwijzingen niet wat voorbarig zijn.
- De onderhavige wetwijziging zou kunnen worden aangegrepen om ook het huidige artikel 4 lid 2 van de Wet militaire strafrechtspraak (WMS) aan te passen. Dit artikellid luidt thans:

2. In dat geval vindt vervolging bij voorkeur plaats voor de rechter in Nederland, tot kennisneming van de door de deelnemer begane feiten bevoegd, tenzij:

- a) het betreft een feit strafbaar gesteld in het Wetboek van Militair Strafrecht, in welk geval artikel 6 van het Wetboek van Strafvordering niet van toepassing is;
- b) ten aanzien van de deelnemers geen vervolging wordt ingesteld, van verdere vervolging wordt afgezien of berechting door de kinderrechter plaatsvindt.

De woorden “bij voorkeur” in combinatie met “tenzij” bieden voor de praktijk onvoldoende helderheid over de vraag naar de bevoegde rechter, hetgeen de kans op fouten en verwarring vergroot. Het verdient aanbeveling artikel 4 WMS te verduidelijken door – bijvoorbeeld – een lid 3 toe te voegen, onder wijziging van lid 2:

2. In dat geval vindt vervolging bij voorkeur plaats voor de rechter in Nederland tot kennisneming van de door de deelnemer begane feiten bevoegd.

3. Vervolging vindt in elk geval steeds plaats bij de militaire kamers van de rechtbank, genoemd in artikel 55 van de Wet op de rechterlijke organisatie, indien:

- a) het betreft een feit strafbaar gesteld in het Wetboek van Militair Strafrecht, in welk geval artikel 6 van het Wetboek van Strafvordering niet van toepassing is;